

ONGEZUIVERDE LOZINGEN IN BUITENGEBIED GELDERLAND
 VERDWENEN

'Gelders model' helpt burger met ongezuiverde lozingen

Op papier is het geen probleem voor gemeenten en provincies om ongezuiverde lozingen in het buitengebied op te lossen. Als gemeente vraag je ontheffing van de zorgplicht aan bij de provincie, als provincie verleen je die ontheffing, en voilà, probleem opgelost. Ware het niet dat de burger die in het buitengebied woont en niet is aangesloten op de riolering of een septic tank heeft, nu met het probleem wordt opgezadeld. In Gelderland gaat het anders. Percelen die nog geen passende voorziening hadden krijgen, al naar gelang de situatie, alsnog een aansluiting op het riool of minimaal een IBA klasse II. De zorg hiervoor wordt de gemeente uit handen genomen door onder meer WAGRO milieutechniek, een samenwerking van Grontmij en Waterstromen BV. Door dit 'Gelderse model' zijn er nauwelijks nog ongezuiverde lozingen in het buitengebied. Maar wat is nu dat 'Gelderse model'?

In plaats van het afschuiven van de verantwoordelijkheid voor ongezuiverde lozingen naar burgers, heeft Gelderland gekozen voor een verbrede zorg, waarbij de burger een (aanzienlijk) handje wordt geholpen om de lozingen van afvalwater te zuiveren. Gemeenten bieden de betreffende perceleigenaren een kant-en-klare oplossing aan, die per situatie kan verschillen. Uitgangspunt hierbij is 'de laagste maatschappelijke kosten met een verantwoord milieu-effect'. In het ene geval kan dat betekenen dat een perceel alsnog wordt aangesloten op riolering, in het andere geval wordt minimaal een IBA klasse II geplaatst.

Voordelen

Voor de betreffende gemeenten en de provincie Gelderland zitten daar voordelen aan. In de eerste plaats betalen perceleigenaren die een aansluiting op het riool hebben of krijgen en mensen die een IBA krijgen dezelfde heffingen. Zo wordt iedereen gelijk behandeld. Bovendien is deze oplossing goed voor het milieu. De wet stelt dat een septic tank met een inhoud van zes kubieke meter voldoende is als zuiveringsvoorziening. Het zuiveringsrendement daarvan is volgens de heer Brinkman van WAGRO slechts 30 procent. "Als perceleigenaren zelf hun lozingen moeten zuiveren, zullen ze al snel voor de goedkoopste oplossing kiezen. Dat is voor het milieu niet de beste oplossing." Het plaatsen van minimaal een IBA klasse II, die weliswaar duurder is dan een septic tank, verhoogt het rendement van een zuivering

naar 80 procent. Aanzienlijk beter voor het milieu dus.

En ook minder belasting voor de perceel-eigenaar, want WAGRO neemt, in opdracht van de gemeente, in principe alle zorg uit handen. Als een gemeente met WAGRO in zee gaat, worden alle perceleigenaren die (nog) niet zijn aangesloten op het riool schriftelijk benaderd. Dan wordt per gebied een informatiebijeenkomst gehouden. De burgers worden voorgelicht over de wettelijke verplichting om hun lozingen te gaan zuiveren en wat in hun situatie de beste oplossing is: aansluiting op het riool of het plaatsen van een IBA. Daarna wordt de perceleigenaar persoonlijk benaderd om een afspraak te maken om de werkzaamheden uit te voeren. Meedoen gebeurt op vrijwillige basis. Niemand is verplicht een IBA of rioolaansluiting via WAGRO te nemen, maar de consequentie is dat de perceleigenaar dan zelf voor een oplossing moet zorgen. Ongezuiverd lozen is tenslotte vanaf 1 januari jl. verboden. Bovendien zorgt de gemeente, als een IBA wordt geplaatst, voor het beheer en onderhoud van de installatie.

Lingewaal en Gorssel

Twee gemeenten waar op de valreep van het nieuwe jaar de ongezuiverde lozingen zijn opgelost, zijn de gemeenten Lingewaal en Gorssel. In Lingewaal waren 160 woningen ongerioleerd, in Gorssel 900 woningen. Voor beide gemeenten zorgde WAGRO voor passende oplossingen. In Lingewaal werden uiteindelijk 20 woningen alsnog aangesloten

Plaatsing van IBA in Gelderland. Foto: Grontmij.

op de riolering en 100 percelen kregen een IBA. De 40 percelen die niet meededen, hadden daar verschillende redenen voor: een zestal werd toch aangesloten op het riool, vijf woningen worden gesloopt, vier voorzien een eigen IBA en 25 percelen lossen het op een andere manier op. Dit zijn met name veehouderijen, die voorlopig nog toestemming krijgen te lozen op hun gierkelder. De totale projectkosten bedragen 535.565 euro, maar zowel Waterschap Rivierenland als de Europese Unie dragen een subsidiesteentje bij (respectievelijk maximaal 80.000 en 70.000 euro).

In Gorssel werden uiteindelijk 800 woningen aangesloten op het riool en 91 woningen hebben een IBA gekregen. Dat betekent dat negen perceleigenaren zelf voor de zuivering van hun afvalwater gaan kiezen. De totale kosten voor dit project zijn nog niet bekend, maar per IBA wordt rekening gehouden met een bedrag van ongeveer 5.000 euro. De EU geeft ook aan dit project een subsidie.

In andere Gelderse gemeenten is dezelfde strategie gevolgd. Het credo 'laagste maatschappelijke kosten met een verantwoord milieu-effect' lijkt zijn vruchten af te werpen. Op dit moment zijn nog niet alle percelen voorzien van of een rioolaansluiting of een IBA, maar alle projecten zijn in ieder geval opgestart. Daardoor zullen ongezuiverde lozingen in Gelderland op korte termijn tot het verleden behoren. Daarmee heeft het 'Gelders model' als een effectieve manier om ongezuiverde lozingen in het buitengebied te saneren haar bestaansrecht bewezen. ■